

Poikast | Jakso 4: Pride – mikä juttu?

Podcastissa Prideista sekä seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta keskustelevat Poikien Puhelimen asiantuntija Samuli, nuorten ääntä edustava Eevert sekä asiantuntijavieraana kokemusasiantuntija Alex Oksanen.

Jakso on lähetetty livenä 26. toukokuuta 2021 ja kestää noin 59 minuuttia.

[Samuli:] Moikka ja tervetuloa taas Poikastin pariin. Mun nimi on Samuli.

[Eevert:] Ja mä olen Eevert ja tänään meillä olisi tarkoitus puhua vähän Pridestä ja siitä, että miksi sitä oikein vietetään.

[Samuli:] Sen lisäksi keskustellaan vähän seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta.

[Eevert:] Juurikin näin. Tuttuun tapaan meillä on täällä vieraana upea vieras. Ja meidän kanssa näistä jutuista keskustelemassa tänään on Alex Oksanen. Tervetuloa Alex.

[Alex:] Kiitos, kiitos.

[Eevert:] Kerro tähän alkuun vähän, että kuka sä oikein olet?

[Alex:] Joo, mä olen tosiaan Alex. Mä olen 20-vuotias opiskelija Helsingistä. Opiskelen sosiologiaa. Sen lisäksi vähän pyörin tossa aktivismipiireissä, just nyt teen aika paljon kouluvierailuita Seta:n puolesta ja myös suomenruotsalaisen järjestön Regnbågsankanin puolesta. Ja kaikkea muuta siinä välissäkin puuhastelen.

[Samuli:] Mahtavaa. Hei, tervetuloa. Moninaisuutta juhlistava Pride alkaa kuulkaa jo ensi viikolla. Kesäkuu pukkaa päälle. Mitäs teille tulee ekana Pridestä mieleen?

[Alex:] Joo, no ehkä monelle tulee mieleen, että se on sitä hyvää juhlaa ja on hyvät fiilikset ja sitä se myös mulle merkitsee. Mutta on siinä myös semmoinen, ehkä jotenkin syvempi tarkoitus ja syvempi merkitys. Ehkä semmoinen ensimmäinen muisto Pridesta on ollut se, kun mä olin ekaa kertaa Pridessa ja mä olin siellä töissä. Mä tein nuorten Prideä, nuorten Pride-housessa. Siellä mä toimin sellaisena nuorisotoiminnan apuohjaajana. Ja se on hauskaa, että se eka kokemus on ollut semmoinen tosi hands on. Olen oikeasti työskennellyt sen koko viikon eikä vaan silleen, että se olisi ollut sitä yhtä juhlaa silloin kulkueen aikana. Vaan se koko viikkokin on paljon duunia ja paljon keskusteluita ja asiasisältöä.

[Samuli:] Niinpä. Mitäs Eevert?

[Eevert:] No kyllä, just ainakin mulle tulee ekana mieleen tavallaan tälleen seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuutta julistava, tällainen tapahtuma. Semmoinen iloinen juhla, jossa kaikki saa olla omia itsejään ja tuoda sitä kunnolla esille.

[Samuli:] Mun on pakko paljastaa, että mulle tulee ekana mieleen se, että mä olen vetänyt tällaisenä kesäkumi kortsuna siellä kulkueessa useiden vuosien ajan. Ihan mahtava keikka. Huikeeta. Mitens tota, miksi sitä sitten vietetään. Pystytkö sä vähän Alex laajentaa tätä ajatusta?

[Alex:] Joo, kyllä mä pystyn. Pointtinahan on, mun mielestä ainakin se, että luodaan keskustelua. Tuodaan esiin se, että miksi tätä täytyy juhlistaa. Ja miksi se on niin, että sitä identiteetin ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuutta ei aina niinkään juhlisteta vaan päinvastoin. Ja se mun mielestä onkin, että just Pride-kuukauden aikana se diskurssi on kaikista hektisintä. Että porukka on, silleen; no miksi, tämä on turhaa hömpötystä ja ei sitä nyt tarvitse tuoda esiin. Mutta tavallaan pointtina on se, että kun yleisesti ottaen ihmiset kokee, että se on semmoinen asia mitä ei saa tuoda esiin, niin on ainakin semmoinen yksi kerta milloin sen saa oikeasti, isossa jengissä sanoa, että tämä on kuka mä olen ja mä saan myös olla tällainen. Niin, semmoista se on.

[Samuli:] Upea juhla ja upeaa, että sitä ulotetaan myöskin laajemmin. Se ei tosiaan ole vaan tämä yksittäinen kulkue, vaikka se ymmärrettävästi monelle saattaa tulla ensimmäisenä mieleen. Meillähän tulee poikien puhelimeen pitkin vuotta moniinkin sateenkaarteemoihin liittyviä kysymyksiä. Siinä saatetaan pohtia omaa identiteettiä, erinäköisten käsitteiden merkitystä. Osaa saattaa hämmentää. Pitäisikö tähän alkuun ehkä kerrata semmoisia perusjuttuja, että kaikki pysyy kärryillä.

[Eevert:] Joo, aloitetaan vaikka siitä, että mitä eroa on seksuaalisella suuntautumisella ja sukupuolella?

[Alex:] No joo, nämä on se semmoinen asia minkä moni sekoittaa toisiinsa. Se on ehkä tämä, että kun ihan alkuun pääsee tähän koko aiheeseen mukaan, niin saattaa hämmentää. Mutta tosiaan, sukupuoli-identiteetissä on kyse siitä mitä sä itse koet olevasi sisäisesti. Eli tälläkin on tosi hyvä erottaa se, että kun puhutaan sukupuoli-identiteetistä, niin silloin ei puhuta siitä biologisesta, fysiologisesta, vaan me puhutaan kokemuksen identiteetistä. Ja tämä on semmoinen mitä moni sekoittaa. Että he luulee, että jos mä tulen ja sanon, että hei, että mä olen transmies, niin ne mieltää sen tällaisena, että mä jotenkin totean biologisen valheen. Eli he tulee ja sanoo, että etkä ole. Ja mä olen silleen, no mutku nyt puhutaan ihan ohi toisistamme. Puhutaan aivan eri asioista. Sitten taas seksuaalinen suuntautuminen, on kyse siitä, että kenestä sä olet kiinnostunut. Siis näin pelkistettynä.

[Samuli:] Kyllä. Joo, mä luulen, että nämä on asioita mitkä monilla menee sekaisin. Mä uskon, että jotenkin tietoisuus näistä on laajentumassa. Näistä tulee enemmän myöskin arkipäivää, arkikielen käyttöä. Ja hyvä niin, koska sitten se niin kun kertoo, että se ymmärrys on ehkä laajentumassa myöskin. Vai mitä te ajattelette?

[Eevert:] Kyllä mä olen just tota mieltä. Ja se, että tuntuu, että Pride-kuukausi, Pride juhlena on semmoinen, että siellä on jotenkin sitä tietoa myös paljon saatavilla. Ja kun aiheet on esillä, niin niistä on helpompi myös itse oppia uutta. Vaikka ei välttämättä itse juhlaan sinänsä osallistuisi, tai se ei itselle olisi henkilökohtainen.

[Alex:] Joo, ja musta tuntuu, että tässäkin on se, että jos on ihan uusi juttu ja ei oikein tiedä mistä puhutaan, niin porukka vähän pelkää sanoa väärin. Mutta ainakin itse mä olen koittanut tuoda esiin, että ei siinä ole mitään väärää, kunhan on avoin oppimaan uutta ja toteat, että missä meni mönkään ja missä tuli joku virhe tehtyä. Musta tuntuu, että ihmiset pelkää niin paljon sitä, että sanoo väärin. Ja ei tiedä ja sitten se vähän koittaa piilotella ja rupeaa tosi defensiiviseksi. Kun on silleen, että itse asiassa toi on se oikea termi. Mutta ei siinä mitään vaarallista ole.

[Samuli:] Kieli kehittyy, käsitteitä tulee uusia ja joku voi sen edessä vähän hämmentyä. Saattaa tulla ehkä just peitelläkseen, vaikka sitä, että mä en nyt just tiedä, niin saattaa tulla se defensiivinen reaktio siihen. Toi on muuten tosi hyvä pointti. Että mikä myös voi aiheuttaa semmoista, että no hitto, en mä nyt halua kaikkia näitä opetella. Voihan se olla jollekin tosi kiusallista, että sä käytät jotain termiä ja joku siitä ehkä näpäyttää, niin sitten tulee semmoinen, hitto, mä en ainakaan opettele yhtään mitään. Mikä ehkä tuottaakin semmoisen kysymyksen, että voiko näitä käyttää väärin näitä termejä. Niin kun sä sanoit, ettei se haittaa, jos sä käytät jotain niin...

[Alex:] Joo, no sanotaanko, että tosi semmoinen yleinen on, että... tuohonkin voin sen verran kommentoida, että sekin just estää ihmisiä osallistumasta, kun ei tiedä. Mutta moni ehkä, että miksi mä en saa sanoa, että transu tai transseksuaalinen, niin kyllähän sä voit. Eihän kukaan sano, että ei et sä saa. Mutta monesti se ei ole toivottavaa ihan vaan sen takia, että koska esimerkiksi semmoinenkin termi kun transseksuaalinen ei oikeastaan kuvaile sitä mistä puhutaan. Että silloin kun me taas puhutaan sukupuoli-identiteetistä niin sitten se on vähän outoa, että siihen heitetään se seksuaali. Ei sillä ole mitään tekemistä sen seksuaalisen suuntautumisen kanssa. Kun nämä kaksi on niin helposti sekoitettu toisiinsa.

[Samuli:] Niinpä. Pitäisikö meidän vielä jotenkin määritellä mitä se transihmisyys, transsukupuolisuus tarkoittaa.

[Alex:] Tämä on vaikea, tämä on vaikea sen takia, että siitä voi olla vähän eri mieltä. Tämä yleinen määritelmä on se, että sä synnyt ja sitten todetaan, että tämä on tyttölapsi. Ja sitten se kasvatetaan sen mukaan ja sitä kohdellaan sen mukaan. Ja kieli, jota siitä käytetään, on myös sen

mukaista. Sitten sanotaan, että jossain kohtaa tämä lapsi toteaa, että tämä ei itse asiassa ole se hanska, joka sopii parhaiten. Itse asiassa enempi identifioidun mieheksi, eli silloin on transmies. Tai sitten toisinpäin, jos on transnainen. Ja tämä on se yleisin määritelmä. Ja ehkä sitten on vähän sellaista pikkuvekslausta niistä detaljeista.

[Samuli:] Miten sä Eevert, miten sä ajattelet nuorten keskuudessa, kuinka arkipäivää näistä sanoista ja... onko se, että niistä sanoista on tullut arkipäivää, mutta ymmärretäänkö sillä just mitä tarkoitetaan, niin kun Alex tuossa totesi?

[Eevert:] Mun mielestä se riippuu tosi vahvasti, että tavallaan sitä tietoa on paljon saatavilla. Mutta onko päässyt sen tiedon pariin, onko sen tiedon ymmärtänyt, niin se on sitten mun mielestä jopa tosi silleen henkilökohtaista. Riippuu tosi paljon ihmisestä. Kyllä uskon, että esimerkiksi meillä kouluissa opetetaan varmasti myös jollain tasolla vääriä termejä. Väärin käytettäviksi niitä. Mä olen aika varma siitä. Mutta sitten toisaalta, mä uskon, että myös sieltä oppii myös sellaisia uusia juttuja. Mä uskon, että jokaisella on niitä termejä, jotka saattaa olla niitä vanhanaikaisia, mitä käytetään väärin. Mitä on kuullut ja mitkä saattaa olla siellä aivoissa. Mutta sitten sellaista tietoa on saatavilla, mutta löytääkö sen tiedon pariin, niin se on se ongelma.

[Alex:] Kyllä siis mullakin on tullut tosi paljon tota, että ihan koulu kontekstissa tullut vähän väärää sanastoa ja sitten on joutunut vähän älähtämään, että äppäpöp...Ja sitten se on vähän hauska se dynamiikka, että siinä vaiheessa, kun luennoit sitä, niin opettaja siinä edessä on silleen niin, että tämä transseksuaali... Niin sitten täytyy olla silleen, että eip, ei ole! Ja sitten tavallaan se valtdynamiikka on siinä vähän hauska. Mutta sitten siinäkin on se, että mitä enemmän sitä keskustelua syntyy, sitä paremmin tullaan yhteisymmärrykseen. Ja sen takia kaikkien täytyy uskaltaa osallistua siihen keskusteluun, vaikka välillä saattaa möhliä. Koska muuten ei edetä mihinkään, jos ei suostu huomaamaan sitä, missä menee väärin.

[Samuli:] Äärimmäisen hyvä pointti. Mitens muuten opettajat ovat suhtautuneet tähän? Miten se on otettu vastaan, tuollainen tota...

[Alex:] Se vaihtelee tosi paljon. Välillä ne on tosi kivoja ja välillä ne ei ehkä ihan snaijaa. Tai siis, että tuossakin tilanteessa mä muistan, että mä sitten jälkeenpäin olin keskustellut rehtorin kanssa, että kannattaa ehkä selvittää, että siinä vaiheessa, kun pidetään kokonainen kurssi sukupuoliasioista, että opettaja on myös kollilla. Ja se oli tosi vastaanottavainen, se oli, että totta kai, toi oli tosi fiksu pointti. Mutta sitten on ollut myös vähän sellaisia vanhoillisia, vanhempia opettajia. Ruotsinkielisessä koulussa olen ollut, niin olen sanonut, että väärä pronomini, niin sitten on vastattu, että minä olen niin vanha, että enhän minä tällaisia tiedä. Niin sitten on vaan silleen, että sä olisit vaan voinut sanoa, että sori, mun moka.

[Samuli:] Niin justiin. Hei tota. Suosittelen kaikkien tutustumaan tähän sanastoon. Me laitetaan tohon deskiin Setan moninaisuus -sanastoon linkki ja siellä kannattaa käydä tutustumassa. Ja voi

käydä selvittelemässä lisää termien taustoja. Me edetään aiheessa seuraavaan. Puhutaan vähän identiteetistä. Sitä toki tässä jo sivuttiin. Mistä Alex, tietää sukupuoli identiteettinsä tai seksuaalisen suuntautumisen? Iso kysymys.

[Alex:] Toi on paha, tai siis toi on aina se minkä ihmiset kysyy. Ja sitten on silleen; tee askel yksi tee askel kaksi, badapimbadapum -identiteetti on selvitetty. "Niin yksinkertaista se on". Mutta siis kyllä mä ymmärrän ton. Itsekin on ollut siinä tilanteessa, että on joku 15-16, "mikä - mikä mä oon, mitä tapahtuu" tai siis silleen, ei niin kun kaikki ole vaan sellaista tuskastelua, kipuilua ja sellaista hämmennyksen sekasortoa.

Ja musta tuntuu, että sen virheen minkä moni tekee on, että ne on silleen, että mikä se sana on, mikä se termi on, mikä kuvaa mut täysin. Mikä on se yksi sana millä mä saan kuvattua mun koko ihmiskokemuksen. Ja sitten ehkä jossain vaiheessa täytyy tajuta, ettei sitä täydellistä sanaa koskaan löydy ja se ei hirveästi avaa mitään. Vaan enemmänkin täytyy mennä itseensä sisään ja todeta, että mitä mä haluan. Ja mikä on mulle tärkeätä. Mistä mä pidän, mistä mä en pidä. Ja sitten kun sen saa vähän silleen pienempiin asioihin jaoteltua, niin yhtäkkiä, kun sä nämä pienet asiat setvit, niin se sana tai identiteetti tulee sitten sen jälkeen.

[Samuli:] Identiteettihän on tämmöinen tavallaan kattotermi kaikelle sille mikä sun oma minäkäsitys on. Siinähan on hirveen paljon erinäköisiä osia, niin ajatellaan, että sen pitäisi olla valmis, vaikka jossain teini-iässä. Niin sehän on mahdoton ajatus. Sen identiteetin kehityshän jatkuu siis kokonaisuutena tosi pitkälle. Ja tämä on iso tärkeä osa sitä, että identiteettihän sanana on valtava tämmöinen niin kun, psykologiassakin käsite möhkäle, joka pitää sisällään vaikka mitä juttuja. Mitä Eevertillä herää ajatuksia?

[Eevert:] Kyllä, ja just ehkä se, että usein se saattaa olla tosi sellaista, että tavallaan, määrittele sun seksuaalisuus tai sukupuoli. Että kun ei se aina, erityisesti nuorena, ei sun tarvitse määritellä sitä. Sä voit vaikka kertoa, että tällä hetkellä mä koen tälleen ja musta tuntuu tältä. Mutta silti ei ole pakko sanoa määritelläänkö homoseksuaaliksi tai heteroseksuaaliksi tai miksikä tahansa. Tavallaan ne jutut voi muuttua koko elämän ajan. Ei niitä tarvitse, varsinkaan nuorena, mihinkään tiettyihin termeihin luokitella itseänsä.

[Alex:] Siis ihan äärimmäisen hyvä pointti. Tai siis mä olen täysin samaa mieltä. Itsellekin on tullut paljon tilanteita silleen kyseenalaistavassa vaiheessa, porukka on silleen, että mikä sä oot? Ja sitten on ollut, että itse asiassa en halua keskustella tai siis silleen, että tää ei ole niin kun mulle mukava aihe jonkun ihan tuntemattoman kanssa puhua. Ja sitten ihmiset vaan olettaa, että "no kun mä vaan kysyin". Mutta se on monelle tosi henkilökohtaista, ei totta kai kaikille, joillekin se on ihan mikä tahansa small talk -aihe, mutta toisille ei.

[Samuli:] Niin kyllä. [Alex:] Ja tietenkin se, että kuka sä sisimpänä koet olevasi - "okei sori, mut mikä sun nimi on".

[Samuli:] Just näin, ja mun mielestä, niin kun on tärkeä jättää aikaa ja tilaa sille pohdinnalle. Just niin kun Eevert hienosti kuvasi, että tavallaan se nuoruushan on sitä aikaa, kun se mikä-käsitys kehittyy. Tavallaan ei ole mitään päivämäärää, jona sun pitää tietää kuka ja mitä sä olet. Hengittämistilaa pitäisi jättää tässä koko asiassa. Mä haluan tässä vaiheessa nappaa kiinni siihen, että meillähän tosiaan kommenttikenttä on täällä avoinna. Pääsee osallistumaan keskusteluun. Toivotaankin, että pistätte sieltä kommenttia tulemaan. Siellä nimittäin nimimerkki C-Ark, että mulla on kavereita, jotka kuuluu seksuaalivähemmistöön. Mahtavaa, kiitos kommentista. Laittakaa niitä tänne tulemaan. Miten Alex, jos mä kysyn, sun omalla kohdalla meni tämä identiteetti prosessi?

[Alex:] Hitaasti. Tai siis silleen, että musta tuntuu, että klassisin vastaus on, että "kyllä minä aina tiesin, että ihan lapsena olin jo ihan varma, että tämä on se minä". Ei se itselle ollut se realiteetti oikeastaan koskaan. Enemmänkin se oli sitä, että mä jossain vaiheessa tajusin, että kaikki tuntui tosi epämukavalta, että mikään ei oikein istunut. Ja jotenkin, ihan sama mitä mä tein, niin oli semmoinen niin kun epämukava olo.

Sitten mä jotenkin koin, että miksi on jotenkin niin jäätävän huono olla. Ja jotenkin sitten mä jaoin sen taas tosi pieniin paloihin. Mä olin silleen, että okei, no itse asiassa mä en tykkää yhdestäkään vaatekappaleesta, jonka mä omistan. Itse asiassa mä en tykkää ollenkaan siitä mitä mä nään kun mä katon peiliin. Mä haluan muutella asioita, katsotaan mihin se johtaa. Sitten mä tein sen ja mä totesin, että okei, nyt on vähän parempi olla. Katsotaan mitä sitten voisi vielä muuttaa. Ja yksi semmoinen tosi tärkeä askel mulle oli se, että mun kaveriporukassa, joka on siis ruotsinkielinen, niin sanoin, että voitaisko vaihtaa pronomineja. Sitten ne oli vaan silleen, että okei, että mikä ettei.

Ja sitten kun oli se turvallinen tila missä vähän kokeilla, niin sitten tajusi, että tämä tuntuu niin paljon paremmalta. Ja sitten se johti siihen, että kutsumanimi pääsi vaihtumaan. Ja askel askeleeta jotenkin tuli vähän parempi olla. Ja sitten kun nämä oli tullut kokeiltua, niin sitten pystyi menemään opettajille, vanhemmille silleen, että hei, tämä on nyt sitten se keissi. Ja se oli se, itse piti ottaa tosi pienin askelin. Mutta se oli se kaikista mukavin tapa, ei tarvinnut olla semmoinen "ahaa hetki - heureka!" ja sitten pistetään koko homma uusiksi. Vaan askel askeleelta vähän parempi.

[Samuli:] Varmaan näitäkin stooreja on hirveän monenlaisia. Niin kun meitä ihmisiä on monenlaisia, niin kokemuksia on erilaisia. Just tavallaan, miten se on omalla kohdalla löytynyt, niin tosi mielenkiintoista. Miten, kuinka vaikeana sä sen koit, sitten kun toit sen, vaikka vanhemmille, kavereille esille. Oliko joku helpompaa, kun toinen?

[Alex:] No onhan se aina niin. Tai siis, että tiettyjen ihmisten mielipiteistä välittää enemmän, kun toisten. Ja se, että vanhemmille ääneen sanoa yhtään mitään, on aina vähän semmoinen, että se on siis niin iso juttu, että oikeasti haluaa, että ne on vaan silleen, että okei, että totta kai. Eikä silleen, että lähtisi kyseenalaistaan.

No, itsellä se oli sitten vähän semmoinen... kompuroiva prosessi, että se alkuresponssi. Tietysti ystävien kanssa oli mennyt tosi hyvin ja ne vaan oli, että okei, eikä sen enempää kyselty. Mutta omien vanhempien kanssa oli tosi paljon sellaista, että tämä on nyt vaan joku vaihe ja mä en tiedä mistä tää tuli ja kyllä tää kohta ohi menee. Ja sitten ne vaan joutui odottamaan pari vuotta ja todeta, että eipä mennyt, että tässä sitä vieläkin ollaan. Ja jopa enemmän oma itseni. Ja jossain vaiheessa siinä tuli tajuttua, että tätä mä en voi muuttaa, että tämä on, kuka mun lapseni on ja mun täytyy nyt elää ja oppia. Ja näin siinä sitten kävi, että nykyään mun vanhempisuhde on tosi hyvä. Mutta siinä oli aika sellaiset koettelevat ajat silloin alussa.

[Samuli:] Ihan varmasti. Vaatii varmasti tosi paljon rohkeutta. Upeaa kuulla toi sun stoori.

[Alex:] Joo, ja kyllä mä uskon, että kyllä ne vanhemmatkin tarvii aikaa. Se on yleensä siis vaan kyse hämmennyksestä, että ei oikein tajua, että mistä tässä on kyse. Ja sitten kun on jotain mitä ei ymmärrä, niin se alkuresponssi on pelko. Ja oikeastihan se on vaan sitä, että niillä on pelko oman lapsensa hyvinvoinnista, että haluaa, että sillä on kaikki hyvin, että se on turvassa. Niin totta kai, kun tulee jotain missä niin kun... riski itsemurhaan on paljon korkeampi, riski syrjintään on paljon korkeampi, kaikkea tällaista. Niin totta kai se alkuresponssi on, että hei, että ei - pysäyttäkää tämä! En halua, että tämä tapahtuu lapselleni. Mutta oikea responsihan siinä on se, että hei, että mä autan ja tuen sua niin paljon, kun voin. Ja niinhän se sitten loppujen lopuksi kävikin.

[Samuli:] Niin just. Miten iso osa siitä tuli sun identiteettiä. Miten sä näkisit, kuin tärkeä osa se sukupuolikokemus on sun kokonaisidentiteettiä? Jos nyt tämmöistä termiä käytetään.

[Alex:] Eihän se sitten loppujen lopuksi, tai siis se on yksi aspekti, mutta eihän se nyt kaikkea määrittele. Tai siis, eihän se nyt ole ainoa asia mitä mä olen. Tai siis silleen, niin kun mä sanoin; mä olen opiskelija, olen sosiologi. Semmoinen besserwisser, joka haluaa aina tunkea kaikenlaiseen yhteiskunnalliseen keskusteluun, kiinnostunut politiikasta se on niin kun kaikkia aspekteja ja ne on kaikki yhtä tärkeitä.

[Samuli:] Just näin. Mitä ajatuksia herättää Eevertillä?

[Eevert:] Ehkä just tosta viimeisestä se, että jos mietitään ihmistä, niin jos sille semmoinen, jotenkin oman sukupuolen esille tuominen ei ole kuitenkaan esim. arkikeskusteluissa ihan hirveän oleellista aina, niin sitten jos on vaikka transihminen, niin sitten senkään ei aina tarvitse olla. Että tavallaan se, että on vaikka transihminen, niin ei tarkoita, että sitten pitää koko ajan tuoda sitä... jaksaa kertoa omasta sukupuolesta.

Samalla lailla, kun ihmisten ei tarvitse, pidä puhua koko ajan omasta sukupuolesta omasta kokemuksesta sen kanssa. Ja, että se ei ole kuitenkaan koko sun identiteetti myöskään, ihan cis-ihmisellä, niin ei sen tarvitse olla myöskään transihmisellä.

[Alex:] Haluaako Eevert avaa, että mikä on cis-ihminen?

[Eevert:] Cis-ihminen on siis... vaikeaa sanoa ihan oikeilla termeillä. Mutta siis käytännössä henkilö, joka on syntymässä määritelty sukupuoleen ja sitten ihminen kokee, että se on oikea sukupuoli.

[Alex:] Aivan oikein. [Samuli:] Pistokoe.

[Alex:] Tää on aina tää, kun saattaa mennä jotain ohi, jos ei aina vähän silleen...

[Samuli:] Erittäin hyvä pointti. Ja viitaten tavallaan siihen meidän alkukeskusteluun, että tiedetään mistä puhutaan, on tosi tärkeä. On eri asia käyttää termejä ja ymmärtää mitä ne tarkoittaa. Me kysyttiin siis YouTubessa, pollissa kysymyksiä ennen tätä lähetystä, että saadaan vähän meidän katsojia myöskin osallistettua tähän.

Yksi kysymys mitä siellä heitettiin, oli että oletko joskus miettinyt omaa sukupuoltasi, seksuaalista suuntautumista. Ja vastaukset oli sellaisia, että; Olen, minulle ne ovat selkeitä asioita, oli 70% vastaajista. Mutta sitten kuitenkin; olen, mutta en koe olevani asiasta vielä ihan varma, 17 %. En ole miettinyt asiaa omalta osaltani, 13 %. Mitä ajatuksia tämä herättää?

Suurin osa siis kokee, että on selkeitä asioita. Tietysti tämä ei kerro mitään siitä, että mikä se kokemus sitten kenenkin osalta on. Mutta iso osa kokee, että niillä on selkeä käsitys siitä, että mikä mun sukupuoli on tai mikä mun seksuaalinen suuntautuminen on.

[Alex:] Joo, siis musta tuntuu, että totta kai se tulee olemaan niin, että sukupuolivähemmistöt ja seksuaalisuuntautumisvähemmistöt ovat totta kai vähemmistö. Että suurin osa ei mietiskele ihan näin isoja kysymyksiä niin nuorella iällä. Ja sehän on tosi kiva, ettei tarvitse. Tai siis, että kun poikkeaa normista, niin se sitten vähän luo enemmän sellaista ahdinkoa, kun ei olekaan se default -oletus. Ja sitten jotenkin on, että hetkinen jos mä en ole se, niin mitä sitten? Ja sitten siinä onkin jo kunnan kirjo kaikkia vaihtoehtoja.

[Samuli:] Niinpä.

[Alex:] Mutta, että kyllä mä niin kun uskon, että vaikka ei jotenkin koe, että poikkeaisi normista, tai silleen, että tää on mun sukupuoli. Niin kyllä se on silti ihan hyödyllistä miettiä, että mitkä on mun fiilikset tai miten mä ilmennän sitä. Siis silleen, että mitä miehisuus mulle tarkoittaa, mitä naisellisuus mulle tarkoittaa. Että ne on kuitenkin sellaisia ajatuksia mistä kaikki voi hyötyä.

[Samuli:] Niin, toi sitten laajentaa tavallaan sitä keskustelua tosi paljon. Just, että mitä se mulle ja kellekin meinaa. Että täähän ei tosiaan tarkoita vaan sitä, just niin kun hyvin sanoit, että olenko

sitten jotenkin poikkeava tai muuta. Mutta se, että mikä se kokemus kenenkin osalta on. Ja että ylipäättään kaikennäköisiä... sitä omaa itseään ja minuuttaan kannattaa pohtia. Se on aika semmoinen ihan hyvä väylä itselleen tärkeiden asioiden löytämiseen.

[Eevert:] Just näin ja ehkä sitten just se, että tavallaan tässä elämäntilanteessa nämä 70 % ihmisistä varmaan kokee, että tietää, on tietoinen, omasta sukupuolesta ja seksuaalisuudesta. Mutta silti myös hyvä muistaa se, että myös esimerkiksi aikuisiällä voi alkaa miettimään uudelleen näitä asioita. Että ne ei ole sellaisia, että jos nuorena päätyy johonkin, niin sitten se olisi lopun elämää silleen. Jokainen itse pystyy näitä asioita määrittelemään ja miettimään, niin ne voi myös vaihtua ja niin kun muuttua. Tai sitten voi alkaa saamaan enemmän tietoa itsestään. Ja ajan kanssa nämä asiat yleensä selvenee.

[Alex:] Joo, ja kyllä mäkin olen silleen huomannut, että mitä vanhemmaksi kasvaa ja mitä enemmän silleen on vaan sujut itsensä kanssa, niin sitä jotenkin enemmän aukeaa asioita itsestään. Että jotenkin miettii jo, että kun itse on 20, niin tämä homma on taputeltu, että nyt on kaikki setvitty. Mutta kyllä vieläkin silleen, että vau, nyt mä löysin vielä jonkun ihan uuden aspektin itsestäni. Ja miten mä näen itseäni ja ihmisiä ympärilläni. Ja se on tosi jotenkin vapauttavaa tajuta, että aina on jotain uutta opittavaa itsestään, ihan sama onko 30, 40, 50.

[Samuli:] Nimenomaan. Onko mitään vinkkejä mitä sä antaisit jollekin nuorelle, joka on epävarma, oli se sitten sukupuoli-identiteetti tai seksuaalinen suuntautuminen. Mitä vinkkejä sä tällaiselle tyyppille antaisit?

[Alex:] No kaikista kliseisin vastaus on, että ota aikasi ja vaan relaa. Mutta ei se ole se mitä haluaa kuulla, koska mä tiedän, että siinä itse tilanteessa haluaa vaan ne vastaukset nyt heti. Mutta kun jotenkin se, että se pointti ei ole se vastaus vaan se, että itsellä on hyvä olla. Ja, että on sujut itsensä kanssa.

Justiinsa sitä, että menee itseensä sisään ja tunnustelee, että mitä siellä on meneillään. Ja setvii, että mitkä tuo sitä hyvää fiilistä ja mitkä ei ja mihin tuntee vetoa, mihin ei tunne vetoa. Sitten vasta sen jälkeen todetaan, että okei, eli mä tunnen vetoa tänne päin, niin se varmaan saattaisi tarkoittaa, että tämä on mitä mä olen. Ja, että jotenkin justiinsa, ei tehdä mitään sanat edellä vaan niin kun fiilikset ekana ja sitten vasta ne itse termit.

[Samuli:] Niin, mä tavallaan ymmärrän sen tarpeen nuoren kohdalta, että mä haluan nyt vastauksen. Mä haluan nyt jonkun selkeän ohjeen, että mitä mä nyt teen, koska jos on ahdistava, vaikka se kokemus. Se epävarmuus ahdistaa, niin meillä ihmisillä tuntuu olevan sellainen tarve, että me halutaan se heti pois, se ahdistus. Eli kaivataan siihen sitä vastausta. Jos mä ajattelen myöskin, että nuoruuteen semmoinen ajatus, että mä haluan yhden konkreettisen jutun millä nämä kaikki asiat selkenee. Koska se nuoruus on paljon semmoista epävarmuutta yleisestikin.

Ja niin kun ahdistuneena sanoo, että mihin mä olen menossa, kuka mä olen, mitä mä teen. Niin tavallaan siihen kombinaatioon on täysin ymmärrettävää, että mä haluan tähän nyt sen tyhjentävän vastauksen ja se on tämä ja tällä mä pääsen tästä eteenpäin.

[Alex:] Jotenkin myös se, että haluaa sanallistaa sen, että sitten sen voi helpommin käsittää, kun tietää sen jonkun sanan sille. Ja, että se jotenkin tuntuu sitten turvallisemmalta sen kautta.

[Samuli:] Milloin te olette ekan kerran törmänneet tähän sanastoon? Onko se ollut koulussa, onko se tullut mitä kautta, se on niin kun... Jos mä otan vaikka Eevertin ekaksi, milloin törmäsit, vaikka sukupuoli-identiteettiin tai vaikka transsukupuolisuus sanaan ja mistä tää on tullut sulle ekaa kertaa tutuksi?

[Eevert:] Kyllä mä ehkä veikkaisin, että ala-asteella ja koulussa. Mä niin kun veikkaisin, mutta sitten just se, että onko tullut enemmän niin kun vitsimielessä tai tälleen vai sellaisena informatiivisena ajatuksena, niin se on sitten ehkä eri juttu. Mutta sitten kun kunnolla me näitä juttuja mietitään ja näistä keskustellaan, niin sitten ehkä mun mielestä just yläkoulussa jotenkin enemmän niistä ollut esillä ja niin kun miettii. Ja sit ehkä nyt seksuaalisuuteen liittyvät jutut, niin kyllä niitäkin on sitten varmaan alakouluiässä alkanut niistä, ehkä vähän niin kun vitsimielessä puhuttu paljon. Ja sitten ehkä tavallaan mitä vanhemmaksi kaikki kasvaa, niin sitä enemmän niistä pystytään puhumaan silleen totisessa mielessä.

Mutta ainakin musta tuntuu, että se usein alkoi semmoisesta, että siitä heitettiin vitsiä. Mikä ei ole todellakaan hyvä juttu, mutta ehkä sellainen mikä on monella se ensimmäinen kosketus näihin juttuihin ja näihin termeihin.

[Alex:] Niin, mä jotenkin mietinkin, että onko tässä nyt sitä, että sitä sanaa on sanottu mutta ei ole ymmärretty. Että on tullut kontaktia siihen sanaa, mutta oltiin, että aa, tää on se mistä on kyse.

[Samuli:] Kyllä, kyllä me ainakin tuolla poikien puhelimessa, kun jutellaan useimmiten ehkä sitten tosi nuorten poikien kanssa, niin kyllä se aiheuttaa hämmennystä. Ja sitä saatetaan käyttää sitä sanaa tosi ikävässäkin mielessä. Mutta sitten kun kysytään, että mitä sä niin kun meinaat, että mitä sulle se sana meinaa, niin ei sitä tiedetä. Ja sehän on kautta aikojen mennyt tavallaan tällä tavalla, oli se sana mikä tahansa, niin ne valuu sieltä vanhemmilta niille nuoremmille. Siis vanhemmilta nuorilta yleensä nuoremmille nuorille.

Ja tavallaan sit sä käytät jotain sanaa ja sit sä kysyt, että mistä sä tän kuulit? "No, isot tyypit kerto". Sitten siitä päästään monesti tosi hedelmälliseen keskusteluun, kerrotaan sitä taustaa. Koska mä uskon, että monelle nuorelle on iso kynnys myöntää myös, että mä en tiedä mitä se sana tarkoittaa. Tietkö se, että mä en näytä jotenkin hölmöltä muitten silmissä, niin musta tuntuu, että tämä pätee moniin sanoihin, ehkä myös näihin. En tiedä.

[Alex:] Kyllä musta jotenkin tuntuu, että eka on ollut vaan sellaista yleistä homottelua. Eikä oikeastaan silleen, että tämä on se mitä se sana oikeasti tarkoittaa. Ja sitten se on vaan tullut silleen jälkikäteen. Täytyy itekkin myöntää, että silleen nuorempana, kun ei ole tajunnut mitä puhuu, niin on tullut heitettyä sitä sanaa ihan left to right, ilman, että sä olet edes tajunnut mistä sä olet puhunut. Sitten jotenkin jälkeempäin on jotenkin vähän epämukavaa, että oikeasti niin kun, että olinko mä noinkin nolo. Mutta pakko vaan myöntää, että lapsuus on tosi noloa.

[Samuli:] Kyllä. Ja siis virheet kuuluu elämään. Nuorena niitä tekee, mutta kyllä niitä tekee aikuisenakin ihan yhtä paljon, että ei se tunnu siitä miksikään muuttuvan. Nyt me päästään oikeastaan pienellä aasinsillalla myös sellaiseen aiheeseen, niin kun, tässä puhutaan vähän tämmöisestä turvallisesta... miten voi asioista turvallisesti puhua.

Me puhutaan usein kaapissa olemisesta, se viittaa jotenkin mun aivoissa, että sitä pitää jotenkin piilotella, salailla. Milloin tämmöisiä aletaan miettimään, tuleeko se sen identiteettikehityksen yhteydessä nuorena - vai miten sä itse olet tämän Alex nähnyt?

[Alex:] Monihan miettii sen silleen, että sitten kun on sen vastauksen saanut, niin sitten se on pakko kertoa kaikille ja heti. Että tietsä, nyt mun täytyy tällä sekunnilla tulla ulos kaapista. Mä olen itse koittanut painottaa sitä, että niitä asioita voi selvittää ihan niin rauhassa, kun haluaa.

Ja sitä ei tarvitse kaikille toivottaa, jos ei itse halua. Jos tuntuu, että se ei ole turvallista tai mukavaa tulla ulos kaapista vanhemmille niin ei ole pakko. Ei kukaan pidä asetta ohimolla, että nyt tulet kaapista ulos kaikille. Jotenkin se mielletään, että se on pakko tehdä ja tää on lähtöisin niistä alkuaktivismiin askelista.

Koska oli niin harva, joka tuli ulos kaapista, niin koettiin se tosi tärkeäksi. Mutta eihän kenenkään yksilön pidä harteillaan kantaa sitä, että tullaan kaikki näkyviin, vaan se päävastuu on oman hyvinvoinnin kohdalla.

Varsinkin jos on vielä nuori ja miettii omaa identiteettiään ja silloin on tosi haavoittuvaisessa asemassa. Kyllä mä itekin tiedän, että mä olisin ihan hyvin voinut vielä silleen pidellä sitä itselläni niin, että mä olisin saanut rakennettua sitä varmuutta itsessäni.

Että sitten kun tulee näitä klassikkoheittoja, että pelkkä vaihe ja en tajua ja en ymmärrä, niin sitten tavallaan se varmuus olisi jo niin vankkaa, että ne ei oikeastaan haavoita siinä vaiheessa. Koska tässä vaiheessa silleen, pari kolme vuotta myöhemmin, kun joku ihminen tulee sanomaan, että sä et ole tota, mä voin sanoa, että ok - se on sun mielipide. Mutta silloin kaksi vuotta sitten se olisi ollut niin kun... ja tietsä, nurkkaan itkemään. Mutta nykyään ei se enää vaikuta samalla tavalla, koska tiedän oman totuuteni ja se riittää mulle.

[Samuli:] Just näin. Ja sitähan se nimenomaan on. Just toi on tärkeä pointti, kun ei sitä ole velkaa kellekään muullekaan. Että mun pitää nyt tulla ulos kaapista jonkun toisen takia. Tavallaan, että sinä nyt tiedät sitten, että kenestä mä olen kiinnostunut tai mikä se mun sukupuoli on. Ethän sä ole sitä kellekään velkaa millään tavalla.

Voiko ajatella, että tullaan aluksi tavallaan "kaapista ulos" niin kun itselleen ja sitten myös toisen kerran tavallaan muille?

[Alex:] Jep. Ja kyllä mä jotenkin mietin sen, että sille ottaa aikaa, niin eihän se tarkoita sitä, että... Moni miettii vaan sitä, että he haluaa kyllä, mutta ei tiedä miten. Ja siinäkin mä olen esimerkiksi neuvonut, että jos se tuntuu tosi epämukavalta oikeasti puhua, niin kirjoita kirje. Koska se tarkoittaa, että sä voit oikeasti suoraan kirjoittaa, että nämä on nämä mun fiilikset ja haluan nyt sulle kertoa. Ja sitten he pystyy rauhassa silleen prosessoida sen ja sitten antaa semmoisen rauhallisen responssin sulle, kun he on vähän niin kun pystyneet pureskella. Ja ehkä jopa tehdä vähän taustatukimusta, ennen kun he rupee heittää näitä kaikkia tietämättömämpiä kysymyksiä. Kun itsekkään ei välttämättä kaikkia vastauksia tiedä.

[Eevert:] Ja sitten tavallaan just se, että kuinka on tärkeä ehkä muistaa se, että esimerkiksi heteroseksuaalien tai heteroiden ei lähtökohtaisesti tarvitse tulla esim. kaapista. Ja se ei ole mitenkään ihan hirveän erityinen asia. Niin sitten myöskään se, että kenenkään seksuaalisuus ei kuulu muille ihmisille.

Se ei ole mikään, että jos sä nyt vaikka... että oho, heteroseksuaali, niin sitten sun olisi pakko tulla kaapista, jokaisella ihmisellä. Seksuaalisuus on jokaisen henkilökohtainen asia, se kenestä itse tykkää, se kuuluu vaan jokaiselle itselle. Tavallaan, jos joku haluaa kertoa sen, niin sitten tietenkin tilanne on eri. Mutta ketään ei voi pakottaa tämmöisistä jutuista puhumaan. Ne on kuitenkin monelle tosi henkilökohtaisia. Ja kuitenkin puhutaan aiheesta mikä voi olla toisille semmoinen haavoittuva kohta ehkä, omassa identiteetissä. Jokainen saa itse määritellä, että missä vaiheessa haluaa tai haluaako ollenkaan puhua siitä omasta seksuaalisuudesta.

[Samuli:] Tästä tulee mieleen, että onko soveliasta kysyä toisen henkilön seksuaalista suuntautumista tai sukupuolta. Mitä olet mieltä?

[Alex:] Toi on kyllä, koska ainahan se vähän kiinnostaa. Tai silleen, että aina haluaa tietää, että no, onko mulla tsäänssit tämän ihmisen kaa, tai mihin suuntaan heilahtaa. Niin kun, että aina ihmiset on uteliaita.

Jotenkin silleen, että se on tosi tilannekohtaista mun mielestä. Se riippuu, että tunnetko sä tän ihmisen hyvin vai onko se joku ihan tuiki tuntematon, joka ei edes sun nimeä tiedä. Niin silloin mä ehkä sanoisin, että älä lähde kysymään hirveän henkilökohtaisia identiteetikysymyksiä. Mutta

sanotaanko, että kaikista eniten täytyy olla valmis ottamaan vastaan sen vastauksen, että en aio keskustella. Koska se on semmoinen vastaus mikä kaikilla on aina oikeus antaa.

[Samuli:] Kyllä. Moni ei varmaan ajattele, että A -mä voin vastata kysymykseen noin. Ja toinen just, että miten mä reagoin, jos toinen sanoo, että no oikeastaan ei se vaikka kuulu sulle pätkääkään. Taval- laan, jälleen kerran palataan siihen, että mitä on velkaa toiselle kertomaan. Että kysymykseen ei aina tarvitse antaa vastausta, jos ei näin halua.

[Alex:] Itse on välillä joutunut oppimaan. Koska siis, ihan joskus nuorempana, kun tuiki tuntemattomatkin tulee kyselemään, siis ihan niin kun ulkonäön perusteella. Sitten on vähän silleen, että mulla on itse asiassa kiire bussiin, että otetaan joku toinen kerta ehkä.

[Samuli:] Mistä sä ajattelet, että miksi, tavallaan niin kun, että mikä sun oma niin kun...

[Alex:] Se kiehtoo. Näkee, että poikkeaa ja sitten on silleen, että toi on jännä, että mun on pakko ottaa tosta vähän selvää. Jotenkin on ollut silleen, että jälkeinpäin on nauranut, että olipas absurdi tilanne. Mutta, että kyllä mä yleisesti ottaen olen aika silleen kylmän viileästi sanonut, että tämä keskustelu loppuu nyt tähän, että mä jatkan matkaani, jatka sä sun.

[Samuli:] Aivan. Juuri näin.

[Eevert:] Ja sitten ehkä tässäkin olis tärkeä muistaa se, että miten sen kysyy. Jos sen asettaa silleen, ette hei, että ootsä homo, niin se vastaus voi olla tosi erilainen, kun se, että hei, ootsä miettinyt sun omaa seksuaalisuutta.

[Samuli] Varmaankin. Asiat voi kysyä hirveen monella tavalla.

[Alex:] Tai sitten ihan tämmöinen klassinen, kenestä sä tykkäät. Tavallaan eihän sitä tarvii aina muotoilla silleen ihan niin...

[Eevert:] Just se, että kun ei kaikki esimerkiksi osaa määritellä sitä millään termeillä. Niin just se, esimerkiksi toi mistä sä tykkäät, onko sulla jotain viime ihastuksia, niin kun tälleen.

[Alex:] Tai siis se, että keneltä muultakin nyt silleen noita kysymyksiä kysyisi. Ei se sen monimutkaisempaa.

[Samuli:] Niin. Mikä se sun käsitys Eevert, miten niin kun näistä jutuista keskustellaan nuorten kanssa. Jos ajatellaan, että tietoisuus on ehkä lisääntynyt, mutta onko se keskustelukulttuuri jotenkin... Minkälaista se sun mielestä on?

[Eevert:] Mun mielestä on jotenkin ihan liian paljon edelleen esillä homottelua. Ja sitä kautta ehkä just semmoista seksuaalisuudestakin puhumista mutta ehkä tosi väärällä tavalla. Just esimerkiksi sen takia, että sitä homottelua käytetään niin paljon semmoisena niin kun haukkumasanana. Ajatellaan, että se olisi, jotenkin tosi epämiehekkäitä asioita jotenkin pidetään homoina tai käytetään sitä tässä mielessä eikä niinkään silleen seksuaalisuus mielessä. Ja just sen takia, että jos vaikka joku kysyy, että oletsa homo, niin sitten siitä voi tulla tosi jotenkin erilaisia... tai sitten sen voi itse yhdistää niin vahvasti niihin negatiivisiin asioihin mitä siitä homottelusta on seurannut.

Että kyllä just jos näistä jutuista puhutaan, niin kannattaisi ehkä suosia jotain muuta tapaa, kun tälleen ihan suoraan kysyä. Ja, että kyllä mun mielestä seksuaalisuudesta, riippuen tietenkin tosi paljon ihmisestä, ja siitä, että miten avoimesti siitä haluaa puhua. Mutta kyllä mä ehkä yleisesti sanoisin, että kyllä mä uskon, että aika monella on ainakin joku henkilö kenelle nykyään pystyisi puhumaan mahdollisesti näistä asioista. Kyllä mä sanoisin, että ihmiset on aika avoimia, nuoret. Mutta sekin on niin henkilökohtaista, että se riippuu tosi paljon siitä ihmisestä.

Mutta mä uskon, että jos osaa silleen oikealla tavalla jutella ja kysyä näistä ja on tavallaan luottamusta ihmisten välillä, niin sitten musta nää nuoret kyllä osaa näistä jutuista kunnolla keskustella.

[Samuli:] Se on hyvä kuulla. Mikä Alex sun, kun sä olet käynyt kouluissa, niin mikä sun kutina on aiheesta?

[Alex:] Sanotaanko, että yksi semmoinen tärkeä tekijä tässä on se, että mä olen käynyt lukion semmoisessa taide-humanistilukiossa, että ilmapiiri on siellä ollut aivan ideaalinen. Ja sitten taas ennen sitä mä kävin yläasteen, no ensinnäkin Vantaalla, ja sellaisessa aika alhaisen keskiarvon yläasteella, että setti oli sillä aika raffia. Tai siis silleen, että en mä oikeastaan siellä hirveästi antanut itselleni tilaa silleen miettiä identiteettiä asioita, koska oli vaan vähän kriisi päällä.

Mutta sitten kun pääsi sinne lukioon, missä oli paljon jotenkin informoituneempi meininki ja semmoinen niin kun, porukka vähän jo tiesi kohdata ja tiesi vähän sanoja ja osasi olla korrekteja. Niin se oli kyllä itelle semmoinen tosi tärkeä käännekohta elämässä. Että jotenkin tosi usein mä mietin, että mitä jos mä olisin päätenyt jonnekin muualle ja tilanne ei olisi ollut ihan sama, niin olisiko jotenkin päässyt näihin samoihin johtopäätöksiin.

Ja niin kun yhtä nopeasti, koska tietenkin mä mietin ihmisiä, joilla on ollut tosi paljon raffimmat lähtökohdat silleen. Tiedän aktivistipiireistä yhden tuttavani, joka tuli transihmisenä ulos kaapista 60-vuotiaana. Niin jotenkin mä mietin, että siinä vaiheessa sä olet jo elänyt kokonaisen elämän, mutta jotenkin väärällä tavalla, tai silleen, että se ei ole sopinut itselleen. Niin se on varmaan ihan monumentaalista sitten vetää sellainen totaalinen switch. Ja tosi niin kun kaunista, että niinkin myöhäisellä iällä voi tulla siihen johtopäätökseen -

ja voi oppia hyväksymään itsensä. Mutta varmasti sellainen tosi kivulias polku siihen, että niin pitkään se on vinyt sen taustan tai ilmapiirin takia.

[Samuli:] Itse asiassa se Korppi siellä kommentoi, että ei se varmaan helppoa ole tulla tulos, mutta näkisi, että sen jälkeen on parempi, kun ei tarvi enää esittää tai salailla mitään.

[Alex:] Näinhän se just on.

[Samuli:] Siihen on aika helppoa yhtyä. Jotenkin toi oli hieno esimerkki, minkä tossa äsken jaoit, että se voi myös tapahtua vanhemmalla iällä. Se ei sitä mitenkään ainakaan estä. Tähän homotteluun on pakko nostaa toi toinen polli mitä kysyttiin tuolla YouTubessa. Elikkä esiintyykö koulussa, vapaa-ajan harrastuksissa homottelua tai muuta nimittelyä, jossa käytetään sateenkaari ihmisiin viittavia sanoja? Niin vastausvaihtoehdot oli: Kyllä - siihen puututaan. Kyllä - mut siihen ei juurikaan puututa. Kyllä - siihen puututaan, niin 2 %.

Kelatkaa 2 %. Että sitä esiintyy, mutta siihen ei toisin sanoen puututa. Ja, niin kun esiintyy, ei puututa 73 %. Tää kertoo edelleen siitä, että tämä on äärimmäisen sitkeässä vieläkin tämä homottelu. Ja varmasti vaikuttaa siihen, kaikkeen tähän, että kuinka uskaltaa kertoa asiasta läheisille ihmisille ja muille. Se vaikuttaa siihen koko ilmapiiriin, että jos tämmöistä on edelleen ilmassa.

[Alex:] Joo, kyllä mä ainakin omalta kohdalta tiedän, että sana homo oli tosi paljon sana mitä ei pystynyt käyttää sen takia, että se oli niin negatiivista. Mä kirjaimellisesti mietin siinä enemmän sanaa hintti. Koska sitä ei oltu käytetty niin kun mun silleen piirissä haukkumasanana.

Ja varsinkin silleen urheilutaustaisena se oli kyllä ihan jäätävää settiä. Tai siellä ei oikeastaan mihinkään käyttäytymiseen ihan hirveästi puututa. Jotenkin se on ehkä semmoinen asia minkä mä haluaisin, että jollain tapaa korjattaisiin. Ja tajuttaisi, että siellä ne harrastusten vetäjät on yleensä aika silleen, että heillä ei tarvitse olla oikeastaan mitään hirveän hyvää kokemusta tai osaamista käsitellä tollasia asioita. Mutta kyllä sen huomaa, koska sitten niihin juttuihin -ei oikeastaan millään tapaa puututa. Ja se vaan pääsee kukoistamaan.

[Samuli:] Niin, ja se varmaan kytkeytyy siihen, että Suomessa tehdään paljon vapaaehtoistyönä. Siellä on jonkun vanhempia ja muita aktiiveja. Heitä yhdistää ehkä se intohimo siihen urheiluun ja se ei tarjoa välttämättä mitään osaamista, se ympäristönä sinänsä. Onneksi nykyään on monenlaisia koulutuksia, joita myöskin seuroille tarjotaan. Jossa tavallaan laajennetaan tätäkin ymmärrystä, että miten tärkeää on puuttua kaikkeen syrjivään puheeseen myöskin urheilussa. Ei urheilu ole mikään yhteiskunnasta erillinen osa-alue, missä voi mellastaa ihan, miten haluaa.

[Alex:] Ehkä myös vähän kyse prioriteeteista. Jotenkin urheilussa varsinkin se on silleen, että se on tää urheilu eikä mitään muuta. Mutta semmoinen, että hei, et kaikilla on hyvä olla ja että kaikki pääsee mukaan. Niin se vähän pääsee unohtumaan välillä.

[Samuli:] Kyllä, juurikin näin. Tähän liittyen, tähän turvallisuuteen. Me kysyttiin myös nimittäin sitä, että kuin kokisi omassa kaveriporukassa, että olisiko turvallista tulla kaapista seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuuluvana. Niin kyllä sanoi 35 %, ei 25 %, en osaa sanoa 40 %. Että tavallaan iso osa on sitä, että ei ehkä tiedä. Onko mitään käryä mihin se voi ehkä liittyä?

[Eevert:] Ehkä se on se, että jos ei ole kokemusta sellaisesta tilanteesta, niin sitten tavallaan se... Jos niistä jutuista ei hirveästi puhuta. Niin sitten se, että jos pitäisi hypoteettisesti alkaa miettimään, että miten nämä mun kaverit reagoisi, jos mä puhuisin niille tällaisista asioista.

Että tavallaan jos se on niin kun ihan tosi semmoinen vieras asia sille ryhmälle, tavallaan sen ryhmän dynamiikassa ei ole aikaisemmin käsitelty tommoisia asioita, niin kyllähän se sitten varmaa tuntuu tosi silleen, että ei oikein tiedä mitä ne saattaa ajatella siitä.

Vaikka saattaisi olla tosi hyviä kavereita, niin jos ei ole aikaisemmin puhunut mitään seksuaalisuuteen tai muihin liittyvistä jutuista, niin sitten yhtäkkiä, jos pitäisi ajatella, että okei, no jos mä tulisin ihan kaapista ulos, niin sitten kerta heitolla tavallaan... jos ne jutut ei ole sille porukalle tuttuja ja sitten tulee kappista ulos ja tälleen, niin kyllä mä ymmärrän sen, että sitä voi miettiä, että mitenköhän ne sitten reagoi. Jos ei just tiedä, että millaisia ajatuksia niillä muilla on tommoisista aiheista.

[Alex:] Sitten kuitenkin tosi harmi kuulla, että ei ole varmuutta siitä, että olisi turvallista tulla ulos kaapista. Että se jotenkin ei ole semmoinen, että kyllä mä nyt turvassa olisin. Että osaisiko he käsitellä sitä oikein ja korrektisti. Vaan sitä, että olisiko se turvallista, niin se jotenkin mun mielestä särähtää korvaan eniten.

[Samuli:] Todellakin, siis se on erittäin huolestuttavaa. Ja se, että mitä sit sillä turvallisuudella tarkoitat, just pelkääkö, että tulee nimitellyksi. Joutuuko pelkää ihan vaikka jotain väkivallan uhkaa. Sehän voi olla tosi rajua tavallaan se kohtelu. Tässä se pelko voi olla hirveän monenlaista. Jotenkin tämä on musta äärimmäisen huolestuttavaa.

Ja tässä puhuttiin, niin kun tota, omassa kaveriporukassa. Että puhutaan jengistä, jotka on sun kavereita ja sulle tuttuja. Niin se on todella huolestuttavaa, että se näin on. Kyllä mä tätä jaksan ihmetellä, että miksi se näin on. Mitä sä ajattelet Alex, onko sulla mitään ajatusta, että miten tähän voitaisiin puuttua, oli se sitten urheiluseura, koulu, mikä tahansa ympäristö. Miten siihen voidaan puuttua?

[Alex:] No kyllä mun semmoinen number one vastaus on, että tieto on aina valttia. Että siinä vaiheessa kun ihmiset oikeasti tietää mistä puhutaan, tai tietää puhua näistä asioista, niin silloin me pystytään luomaan sitä turvallisuuden tunnetta. Että okei, ihmiset tietää näistä asioista ja tietsä, mulla on hyvä olla täällä, vaikka mä tulisin kaapista. Se on turvallista. Täytyy vaan lisätä sitä puhetta.

Ja ehkä tässä päästään takas siihen Prideen, että miksi se on. Joo se on kivaa, se on sellaista identiteetin juhlaa. Mutta sillä luodaan myös dialogia. Että hei, me kannatetaan Prideä ja toiset sanoo me ei. Siinä tosi herkästi tulee se linja, että okei, täällä mä olen turvassa. Tänne mä voin mennä. Ja täällä mä tulen kohdatuksi sellaisella tavalla, kun mä haluan tulla kohdatuksi. Ja täällä mä voin tulla kaapista ulos ja ihmiset tulee ottamaan mut vastaan. Se on ehkä jotain mitä ihmiset tosi usein unohtavat. Että ei se ole vaan sitä sellaista juhlimista ja hauskoja värejä. Vaan siinä on ihan pointtikin. Siinä on ihan päämäärä ja se on se, että lisätään keskustelua, lisätään tietoa ja sitä kautta lisätään turvaa.

[Samuli:] Niin. Toi on... mä mietin sitä koulujen... Jos ajatellaan, että aika paljon sitä varmasti jengi koulussa kuulee. Tuollakin näkyi kommentteja, että ei kyllä seitsemännen luokan jälkeen Maxicola [viittaa chatissa kirjattuun kommenttiin] ole ollut kuullut homottelua. Hyvä niin. Mutta jos sä olet seitsemän vuotta sitä jo kuunnellut, niin se kuulostaa musta tosi surkealta tilanteelta. Mitä Eevert sulle tulee mieleen, miten koulussa voisi tätä kaitsea. Auttaako se, jos opettaja sanoo, että nyt loppuu toi pelleily. Vai olisiko siihen jotain... onko se just toi tietoisuuden lisääminen mistä Alex puhuu?

[Eevert:] No musta, että siinä on vähän myös sellainen, että se jotenkin mielletään haukkumasanana tai ainakin rumana sanana, niin kun kaikki muutkin. Vähän niin kun jotain kiro sanoja ja sit heitellään vähän niin kun sitä. Että vaan jotenkin on haukkumasanana ja sille sanalle ei nähdä mitään erityistä ongelmaa tai ehkä tietoa, että miksi se on sitten niin paha sana, jos sitä sanoo.

Tavallaan ehkä siinä on myös se, että jos ei ajatella, että se on mitenkään paha sana vaan, että se on sellainen ihan yleinen haukkumasanana. Niin sitten se just ehkä tavallaan tuo sitä lisää. Ja sitten kun kukaan ei puutu siihen, niin... Se on ehkä yleinen sellainen, että ajatellaan, että se on okei sanoa tommoisia juttuja. Koska ne voi olla myös semmoisia vieraita juttuja.

Ja mä olen sitä mieltä, että tietoisuuden lisääminen, että vähän myös kouluissa opetettaisi, että miksi esimerkiksi homottelu on niin ongelmallista ja mitä siinä oikeasti on väärin. Koska just esimerkiksi heteroihmiselle se voi vaan tuntua siltä, että no mä vaan käytän tätä sanaa. Mutta ei se sitten kuitenkaan ole ihan silleen.

[Alex:] Niin ja eihän se oikeastaan auta sitä, että opettaja sanoo, että lopettakaa, koska se mitä kielletään, on vielä haus Kempaa heittää. Että siinä täytyy oikeasti, että hei, mikä tässä on

ongelmallista, puhutaan siitä. Tulee mieleen. Oltiin kutsuttu yhteen kouluvierailuun koska siellä oli ollut tällainen ongelma, että tiettyjä oppilaita kohtaa oli heitetty tällaisia homottelu kommentteja. Ja he eivät olleet pystyneet kaitsemaan sitä tilannetta ja he kutsui mut vetämään sille luokalle sellaisen kouluvierailun.

Ja siinä itse koitan tosi paljon painottaa sitä dialogia. Että se ei ole sitä, että mä tulen sinne 45 minuutiksi paasaamaan. Että tämä ja tämä ja tämä sana. Vaan mä olen silleen, että hei, tiedättekö te näitä sanoja, haluatteko selittää niitä mulle? Ja sitä kautta, kun mä osallistan heitä siihen keskusteluun mukaan, he tajuaa, että ahaa, tässä on myös kyse meistä. Että tässä ei ole vaan kyse noista tyypeistä, vaan tässä on kyse siitä minkälainen yhteiskunta me luodaan ympärillemme. Onko se semmoinen missä kaikilla on hyvä olla. Vai onko se semmoinen missä suurimmalla osalla on hyvä olla.

Ja ehkä parhainta oli sit se, että meillä ihan siihen loppuun, kun mä olin selittänyt, että hei, että tässä on mun oma kokemukseni ja mikä siihen on vaikuttanut ja miten muitten ihmisten kohtelu on vaikuttanut mun. Kun avaa sen haavoittuvaisuuden, ihmiset ehkä myös tajuaa, että tekoni vaikuttavat muihin ihmisiin. Niin sitten mä siihen ihan loppuun avaan semmoisen viiden minuutin, että puhukaa nyt ryhmissä, että mitä te voitte tehdä. Mikä teidän osa on tässä, mikä teidän vaikutusvalta on.

Ja sitten ne opettajat meni heti syynäämään sitä poikaporukkaa silleen, että puhuuko ne nyt mitään asiallista. Sitten kun ruvettiin käymään rundeja, niin opettaja oli silleen, että heillä on täällä tosi hyviä pointteja. Sitten yksi niistä pojista nousi seisomaan ja sanoi, että kaikilla saa tietty olla omat mielipiteensä tästä aiheesta, mutta pitää kunnioittaa.

Ja sit siinä vaiheessa silleen slow claps, silleen, että nyt joku semmoinen ovi aukesi, että hei, tekoni vaikuttavat muihin ja voin vaikuttaa silleen, että en vaikuta negatiivisesti. Se oli hyvä hetki.

[Samuli:] Mä jäin just miettimään tota, että kaikki saa olla just sellaisia, kun ne on. Jotenkin sen viestin läpi saa- mista. Olit sä mitä tahansa, niin se on ok. Tavallaan se, että keneltä se on pois? Ketä vastaan se on? Se on se mitä mä en ole koskaan tajunnut. Miksi se on jollekin jotenkin pelottava käsite, että joku tykkää jostakin toisesta, jonkun identiteetti on erilainen, kun mun. Eihän se tarkoita, että mun olisi väärä tai jotain muuta.

Jotenkin mä toivoisin, että tästä nollasummapeli -ajattelusta päästäisiin pikkuhiljaa eteenpäin. Mutta ehkä se tulee just pelon kautta. Ehkä se sitä kautta kääntyy vihamieliseksi. Jotain mille mä olen epävarma. Kun sä puhuit jossain vaiheessa, että silloin kun olet epävarma itse, niin sä helposti hyökkäät tai helposti lähdet puolustuskannalle. Ehkä se liittyy isompaankin kuvaan, tämmöistä dynamiikkaa.

[Alex:] Monihan sanoo tätä, tietsä, että suurimmat homofoobikot on ne jotka on kaapissa. En nyt ehkä menisi sanomaan, että jokainen homofoobikko on kaapissa. Mutta enemmänkin se, että ehkä sulla on oma, se maskuliinisuus tuntuu haavoittuvalta. Sitten jos joku mies onkin eri tavalla tai onkin homomies, niin sitten se jotenkin sotii sitä sun perusajatusta, että tällainen miehen pitää olla. Ethän sä voi mennä sotkemaan sääntöjä tolleen, kun mä noudatan niitä ja mä olen hyvä äijä, niin mikset sä ole? Että se tuntuu vähän sellaiselta sääntöjen rikkomiselta ja ihmiset ei tykkää sääntöjen rikkomisesta. Sitten täytyy tajuta, että mies voi monella tapaa.

[Samuli:] Ehkä toikin on just se, että kun jokaisella se oma identiteetti kehittyy. Joku heittää sinne tavallaan lisäsääntöjä sinne peliin, niin, hei! tähän muuttui tää peli nyt, mitä hittoa, mähän just opin nämä säännöt. Että mitä helvettiä, että älä nyt tule tähän muuttamaan. Sehän voi olla myös tämmöinen juttu. Tavallaan, että siinä on niin monia juttuja. Siksi tämä onkin niin kiinnostava. Tosin mä toivoisin, että se keskustelukenttä olisi avoin ja jengi olisi avomielisempiä kaikkien asioiden suhteen.

[Eevert:] Sitä mä... jo kun me tätä jaksoa suunniteltiin, mä rupesin miettimään, että onko sulla Alex jotain ajatuksia, että miten tätä kouluissa, kun puhutaan näistä aiheista, ihan niin kun... Jos mietitään vaikka homottelua, niin mä en usko, että hirveän moni kuitenkaan tekee sitä sen takia, että ne haluaisivat olla ilkeitä tai loukata ketään ihmistä. Tavallaan tässä on myös ehkä vähän tämmöinen kommunikaatio ongelma, ei oikein tiedetä näistä jutuista, ei uskalleta kysyä, eikä saada sitä tietoa. Niin onko sulla jotain ajatuksia, että miten kouluissa... tai onko jollain meistä ajatuksia, miten kouluissa pitäisi parantaa näistä jutuista keskustelua? Mitä me voitaisi tehdä tämän asian eteen kouluissa?

[Alex:] No siis, totta kai mä aina automaattisesti vastaan itse, mun omia tekemiä kouluvierailuja, ne on ihan mahtavia, ratkaisee kaikki ongelmat. Mutta toisaalta täytyy myöntää, että se, että mä olen jossain koulussa 45 minuuttia, ei tarkoita, että homofobia ended. Nyt ei ole enää mitään ongelmia. Vaan se on yksi askel siihen päin. Ja sitten se keskustelu täytyy jatkua.

Ehkä silleen tärkeintä siinä on se, että kun ihmiset ei tajua, että tämä nyt on vaan joku sana mitä mä heitän, ei se vaikuta mihinkään. Niin mitä siihen tarvitaan on, että joku ihminen seisoo edessä ja sanoo, toi sattuu muhun. Se on tosi haavoittuvainen paikka olla, että toi loukkasi mua. Muhun sattuu, kun sä sanot noin. Eihän kukaan halua myöntää sitä. Sen takia se on semmoinen, että hyökätään takas. Ja sitten siitä tulee vaan semmoinen tulikenttä. Ja sitten jotenkin se on, että joku toinen nasauttaa takas homottelijalle, sitten homottelija on, että miksi sä otat noi tosissaan.

Se on sen takia, että siihen sattuu ja sitten siitä tulee vähän semmoinen julma kierre. Ja sen takia se on ehkä hyvä, että pystyy vähän laittamaan itsensä siihen tilanteeseen, kun tietää, että ei ne niiden sanat niin pahasti vaikuta. Mutta voi tulla sinne ja sanoa hei, että monen ihmisen sanomiset sattuu muhun. Että uskaltaa myöntää sen ja sitten jotain aukeaa siellä päässä. Että hetkinen, ai, että se mitä mä sanon vaikuttaa muihin ihmisiin. What? Ja siitä niin kun lähdetään rakentamaan.

Musta tuntuu, että kyllä koulujen pitäisi panostaa tähän enemmän. Sehän on ihan vapaaehtoista, että otetaan joku Seta-vierailija. Ja yleensä me tehdään sillain, kun on "kriisitilanne päällä". Niihin saisi tosi paljon ennalta autettua, jos se olisi ihan automaattina, että puhutaan näistä asioista ja opitaan enemmän, että mistä puhutaan. Niin sitten ei syntyisi näitä ongelmatilanteita. Että joo, kyllähän nytkin silleen opetukseen kuuluu jonkin verran seksuaalivalistusta.

Mutta kuinka inklusiivista sekin seksuaalivalistus on. Se saattaa olla sellaista, että välillä myös mies voi harrastaa miehen kanssa seksiä, end of conversation. Mutta mitkä on ne ehkäisymetodit silloin. Ja ehkä muutenkin se semmoinen tunnekasvatus pitäisi olla suurempaa. Sitä mä olen välillä myös sanonut, että hei, te ette ole täällä oppimassa vaan matematiikka, maantietoa, historiaa, vaan te olette täällä oppimassa miten toimia toistenne kanssa. Miten olla yhteiskunnan jäseniä, kohdella toisianne. Sitä ei painoteta tarpeeksi, että oikeasti otteella tartutaan noihin tilanteisiin. Varmaan koska resurssit on niin tiukalla. Että kun se on niin, että saadaan tämä yksi oppitunti, yksi viikko läpi. Mutta jotenkin, jos ei olisi sitä resurssikatoa, niin pystyisi ehkä paremmin tarttumaan noihin ongelmatilanteisiin ja oikeasti käsitellä ne ihan syvältäkin.

[Samuli:] Toi on ihan äärimmäisen hieno pointti toi kohtaaminen tavallaan. Että sä joudut kohtaamaan sen toisen ihmisen, sen tuskan kautta. Siinä on oikeasti ihminen, johon ne sanat sattuu. Mä luulen, että jotenkin tämä tuntuu, että se kaikkoaa ja kaikkoaa yhä kauemmaksi. Netissä voi huutaa mitä vaan. Mä en tiedä kuinka paljon se lipuu myös sinne, tavallaan oikean elämän puolelle. Että sitten mä voin huudella tuolla koulussakin ihan mitä vaan, eihän se satu kehenkään. Mutta mä haluan ajatella, että ihmiset on lähtökohtaisesti empaattisia.

Ja ei just ensimmäisenä halua pahaa toisille, mutta ne ei joudu kohtaamaan sitä toisen tuskaa. Koska se on hirveän kova paikka tulla sanomaan, että hei, toi sattui muhun mitä sä sanoit. Koska hirveän helposti, musta tuntuu, että tämmöiseen maskuliinisuuteen varsinkin kuuluu, että ei tunnu missään, tosta ohi vaan. Vaan päinvastoin, kyllä se tuntuu. Se on ihan bullshittii kun sanoo ettei ne tunnu missään. Mutta se, että uskaltaako tuoda esiin, se on aika kova paikka tulla sanomaan, että hitto, toi tuntui tosi pahalle.

Mutta silloin se kääntyy tavallaan myös sille toiselle, tulee peili sieltä toiselta, että sä joudut kohtaamaan, toi tuntuu toisesta oikeasti pahalle. Jotenkin toi sun koululuokka esimerkki, missä kundit on sen tajunnut, niin toi on arvokasta ja tosi hienoa.

[Alex:] Jep. Ja kyllä yksi toinenkin, kun sanoit, että sosiaalisessa mediassa on aika paljon. Kyllä se vuotaa ihan siihen oikeeseen elämäänkin. Mutta mulla oli itse asiassa yksi oppilas laittanut mulle viestiä jälkepäin. Se oli tällaista vitsiheittoa, että hö hö höö, minäpä en tiedä olenko kurkkumopo vai helikopteri. Ja sitten mä koitan olla silleen, että okei, ha ha haa, olipas hauska vitsi, en ole koskaan kuullut tuota.

Mutta sitten tavallaan sen jälkeen, kun vähän on silleen, että hauska vitsi, niin sen jälkeen pystyi sanomaan, että hei, että ei silleen, että tämä nyt muhun hirveästi vaikuttaisi, mutta tässä on kuitenkin semmoinen steitmenti joka vähän halventaa muiden ihmisten identiteettiä. Mitä sä siitä saat?

Tai silleen, että tää nyt ei silleen, että mä itseeni ottaisin, mutta moni ihminen saattaisi oikeasti loukkaantua siitä, että pidä mielessä. Ja sitten vastaus oli silleen, että aa, no sori. Sekin oli semmoinen pieni hetki, että ehkä jotain aukesi siinä. Ja se oli jotain.

[Samuli:] Se oli tärkeä.

[Evert:] Yleensä esimerkiksi homottelussa ei kuitenkaan... Jos ajatellaan, että se on haukkumasana muiden joukossa. Niin ei tahallaan kuitenkaan koiteta satuttaa ketään. Jos pystytään kertomaan ja myöntämään, että toi sattui mua tai toi satuttaa tällaisia ihmisiä, että älä sano noin. Se on kuitenkin eri lailla henkilökohtaista, kun jotkut muut haukkumasanat. Sitten se ehkä saattaa olla silleen, että aa, okei no ehkä mä nyt sitten en sano noin, koska se nyt selkeästi tuottaa pahaa oloa ihmisille.

[Samuli:] Joo, se on hyvä muistaa, että me ei koskaan tiedetä minkälaisissa kengissä se toinen kulkee. Mitä siellä on takana. Sen takia mä olisin tosi varovainen ylipäättään arvostelemasta tai halventamasta toisia, kun sä et yhtään tiedä mitä se toinen kelaa. Mitä se toinen on joutunut kokemaan. Niin miksi sä teet niin, kun sä voit ihan yhtä hyvin olla tekemättä niin.

Tavallaan se on ajatus minkä mä haluaisin kaikille jättää. Mä haluan vielä mennä tähän Prideen mistä me aloitettiin. Koska puhuttiin tässä, että se juhlistaa moninaisuutta, mutta sitten sä toit hyvin esille sen, että se on myös ihmisoikeustapahtuma. Edistää yhdenvertaisuutta. Mitä sä ajattelet, mikä on sellainen tärkein epäkohta minkä sä haluaisit vielä tässä muuttaa?

[Alex:] Sanotaanko näin, että paljonhan on kyse siitä, että halutaan tuoda niitä ihan oikeuksia esiin. Niin kun esimerkiksi eihän transihmisten oikeudet, ole ihan parhaimmalla tolalla ikinä Suomessa. Jos mietitään nykyistä translaki säädäntöä, joka kuitenkin vaatii pakkosterilisaatiota, jos haluaa oman juridisen sukupuolensa vaihtaa.

Ja myöskin vaatii siis yli vuoden pituisen diagnoosiprosessin, joka siis tekee... hyvin paljon resursseja kuluu vaan siihen diagnoosiprosessiin. Vaikka siinä periaatteessa diagnosoidaan vaan identiteettiä.

Paljon siis tällaisissa, itsemäärittely oikeutta vastaan mennään, omaa kehollista integriteettiä vastaan mennään ja tämä on asioita mistä Suomi on saanut huomautuksia EU:n tasolta. Hei, että ette voi tehdä näin.

Ja nythän se on menossa uudistukseen ja paljon on väännetty siitä, että onko tämä uudistus semmoinen, mikä tulee pätemään myös alaikäisiin. Paraikaa se on säädetty, että ei tule pätemään. Eli toisin sanoen alaikäisellä henkilöllä ei tule olemaan oikeutta muuttaa omaa juridista sukupuoltaan. Mutta sitten on samaan aikaan kansanaloite, joka on jo saanut päälle 60 000 allekirjoitusta, että hei, että halutaan myös nuoret tähän kansanaloitteeseen, että heillä on yhtä paljon oikeus itsemäärittelyyn, kun kaikilla muilla. Saa nyt nähdä miten se... viikon päästä menee käsittelyyn, että vielä on viikko aikaa se allekirjoittaa. Saa nähdä mihin päädytään.

Mutta paljon on vielä tehtävissä. Mulle tulee itelle mieleen tämä mun eka Pride, kun me saatiin siihen nuorten rekkaan joku lakana keksiä. Ja sitten se oli, että täytyy muistaa, että tässä Pridessä ei ole vaan kivoja värejä, vaan tähän täytyy myös lisätä joku steitmenti. Niin sitten kun meillä oli ollut siellä semmoinen lakana mihin kaikki nuorten Pridehousen vierailijat oli saanut laittaa oman kädenjäljen, silleen, että siitä tuli semmoinen kädenjälkien sateenkaari sitten loppujen lopuksi. Sitten me taidettiin siihen mustalla maalilla, että translaki nyt, kirjoittaa. Ja sitten siinä oli sitä iloa, siinä oli sitä väriä mutta siinä oli myös joku steitmenti, siinä oli jotain asiaa.

[Samuli:] Todella konkreettinen. Eevert haluatko kommentoida tätä asiaa?

[Eevert:] Ehkä tosiaan se, että vaikka Pride näyttää semmoiselta iloiselta juhralta, niin tärkeä muistaa, että ihmisillä on ollut kärsimystä, kipua on edelleen just sen takia. Että tavallaan kyseessä ei ole pelkästään semmoinen iloittelujuhla. Silloin vaaditaan ihmisoikeuksia ihmisille, että ne saa olla sitä mitä ne oikeasti on.

[Samuli:] Hyvin sanottu. Jos nämä asiat mietityttää, me laitetaan tohon deskiin tärkeitä linkkejä. Muun muassa Setan ja Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskuksen, Trasekin ja muiden sivuille, käykää siellä tutustumassa näihin toimijoihin.

Kuulkaa ystävät rakkaat, meiltä loppuu taas aika, jälleen kerran. Haluan kiittää keskustelusta, kiitos Alex.

[Alex:] Kiitos.

[Samuli:] Kiitos Eevert.

[Eevert:] Kiitos.

[Samuli:] Kiitos meidän katsojat. Muistakaa Discordissa alkaa jälkikeskustelut heti lähetyksen jälkeen, eli 18.00. Menkää sinne, löytyy linkki tuolta deskistä jälleen kerran. Ensi kerralla me puhutaan vähän yksinäisyydestä. Ensi kertaan!

